

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ט' בתמוז, התש"ף
1 ביולי, 2020
189/2020

החקלאות בישראל בשנת 2019 Agriculture in Israel - 2019

2019 לעומת 2018

- ערך התפוקה החקלאית הכוללת עמד על כ-30.6 מיליארד ש"ח, עלייה של 0.9% לעומת 2018.
- ערך התפוקה הצמחית עלה ב-2.0%, ואילו ערך תפוקת בעלי החיים ירד ב-0.7%.
- ערך התשומה החקלאית עמד על כ-18.9 מיליארד ש"ח, ללא שינוי לעומת 2018.
- ערך היצוא החקלאי ב-2019 היה 4.5 מיליארד ש"ח, עלייה של 3.7%.
- בנטיעות החדשות חלה עלייה של 19.1%, ומתוכן בולטת העלייה בנטיעות של פירות סובטרופיים (38.6%).

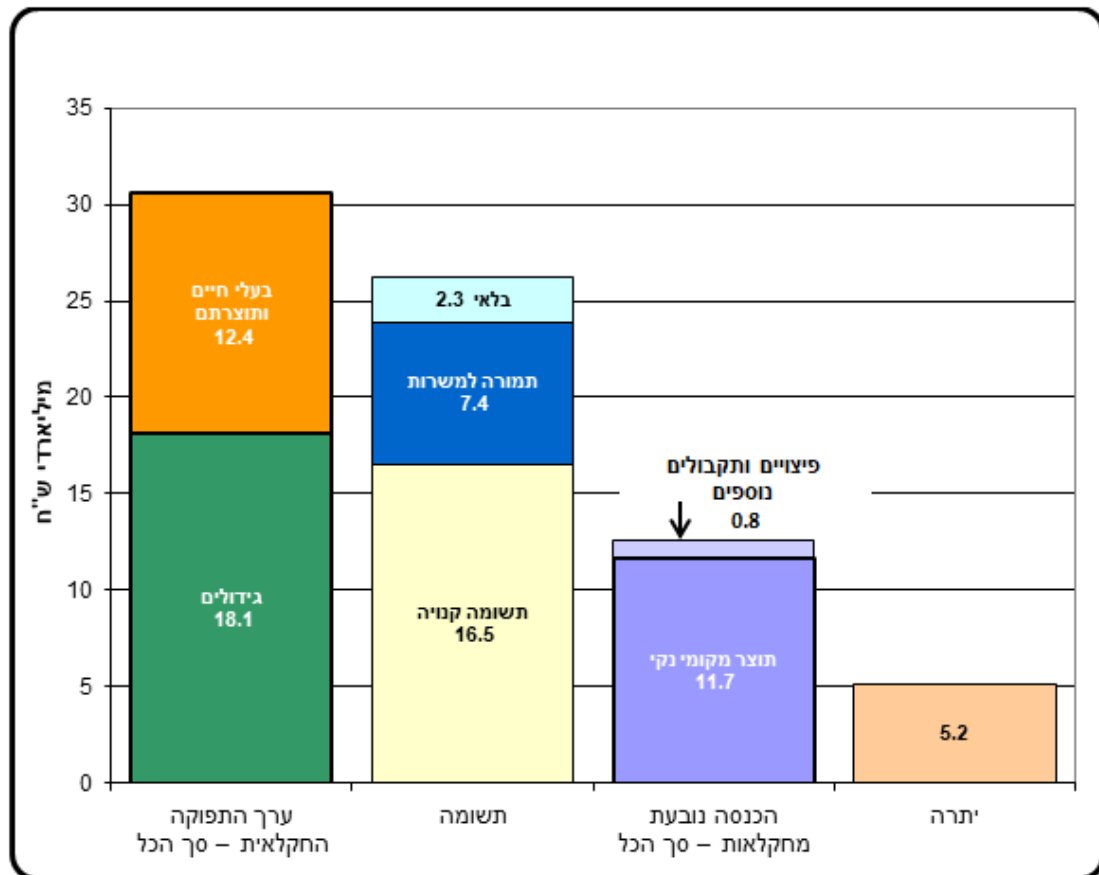
בשנת 2019 ערך התפוקה החקלאית¹ היה כ-30.6 מיליארד ש"ח (גידולים צמחיים – 18.1 מיליארד ש"ח, ובעלי חיים – 12.4 מיליארד ש"ח) – עלייה של 0.9% לעומת שנת 2018. התוצר המקומי הגולמי בחקלאות (ערך התפוקה החקלאית פחות התשומה² הקנויה כגון דשנים וחומרי הדברה, כולל הבלאי)³ עמד על 14.0 מיליארד ש"ח. התוצר המקומי הנקי (תוצר מקומי גולמי בחקלאות ללא הבלאי) היה 11.7 מיליארד ש"ח, עלייה של 2.4% לעומת שנת 2018. לתוצר הנקי נוסף כ-0.8 מיליארד ש"ח פיצויים ותקבולים נוספים בענף (כגון פיצויים מביטוח, תמיכות שנת שמיטה, רפורמות בענף ותקבולים אחרים), ירידה של 12.1% לעומת השנה הקודמת. היתרה לחקלאים, לאחר ניכוי התמורה למשרות שכיר, בשנת 2019 הייתה 5.2 מיליארד ש"ח – ירידה של 2.6% לעומת שנת 2018. בחישוב היתרה לא הופחתו תשלומי הריבית שמשלמים החקלאים עבור פעולות ייצור.

¹ ערך התפוקה חקלאית - ערך הייצור החקלאי בתוספת השקעה במטעים צעירים ובייעור.

² ערך התשומה החקלאית - סך החומרים והשירותים שנקנו על ידי ענף החקלאות מענפים אחרים בישראל ומיבוא תוצרת הביניים והפחת במחירי חידוש.

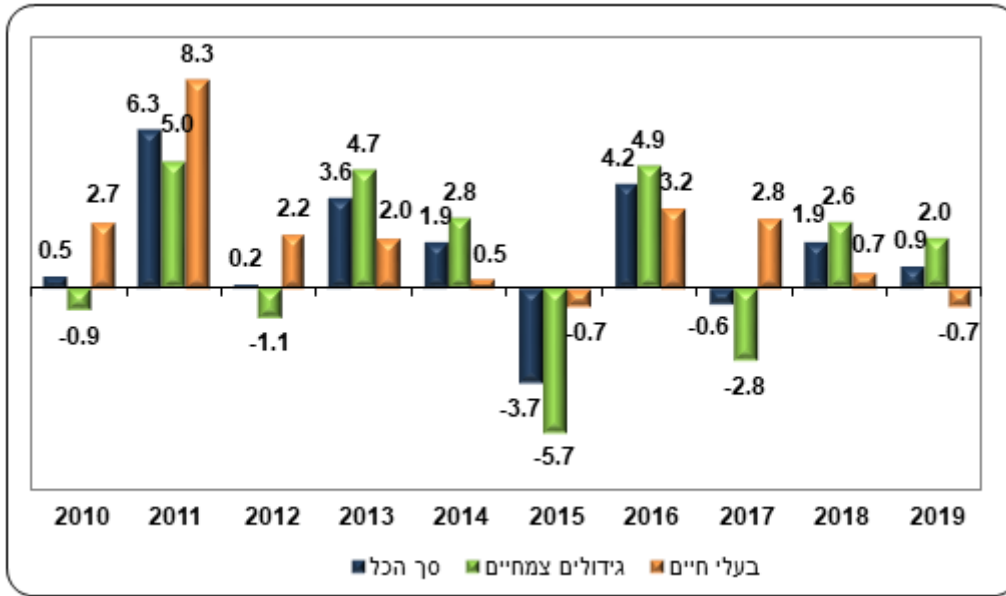
³ בלאי מבטא את ירידת הערך של הנכסים הקבועים שחיהם הכלכליים טרם תמו, כתוצאה משחיקה פיזית, מהתיישנות ומנזק מקרי.

תרשים 1 - חשבון ענף החקלאות 2019 (במיליארדי ש"ח)

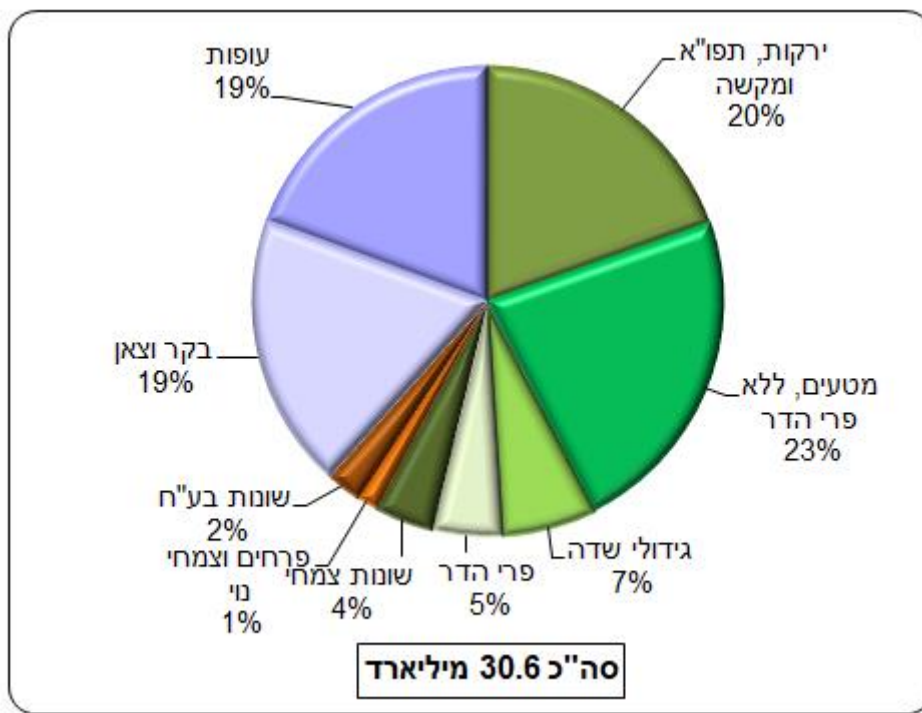
בשנת 2019 ערך התפוקה הכולל עלה ב-0.9%, כתוצאה מעלייה מזערית של 0.5% בכמות התפוקה החקלאית שקוזזה ברידה של 0.2% במחירי התפוקות החקלאיות. במקביל, ערך התפוקה הצמחית עלה ב-2.0% ואילו ערך תפוקת בעלי חיים ותוצרתם ירד ב-0.7%.

תרשים 2 - אחוז השינוי בערך התפוקה החקלאית, כל שנה לעומת קודמתה

הרכב התפוקה החקלאית נותר דומה להרכב בשנים הקודמות ועמד על 59.3% גידולים צמחיים (הכוללים בעיקר את ענפי הירקות, תפוזים ומטעים, ללא פרי הדר) ו-40.7% בעלי חיים ותוצרתם (הכוללים בעיקר בקר, צאן ועופות).

תרשים 3 - ערך התפוקה החקלאית לפי ענף

כמות התוצרת הצמחית עלתה ב-1.3%. בכמות גידולי השדה חלה ירידה של 7.0%, בכמות הפירות (ללא הדרים) – עלייה של 6.2%, בכמות פרי ההדר חלה עלייה של 3.9%. שינויים בולטים: בכמות הזיתים לשמן חלה עלייה של 153.3%, בכמות החמניות חלה עלייה של 20.0%, בכמות אגוזי האדמה חלה עלייה של 10.6%. לעומת זאת, בכמות העגבניות רגילות למאכל חלה ירידה של 14.6%, בכמות הבצל היבש חלה ירידה של 12.9% ובכמות הפלפל חלה ירידה של 12.7%.

בנטיעות החדשות חלה עלייה של 19.1%, ומתוכן בולטת העלייה בנטיעות של פירות סובטרופיים (38.6%).

בתפוקת בעלי החיים חלה עלייה של כ-16.1% בכמות הבקר לשחיטה, בכמות בשר כבשים חלה עלייה של 8.7% ובכמות ביצי המאכל חלה עלייה של 6.9%. לעומת זאת, חלה ירידה בכמות ההודו (8.9%), בכמות האפרוחים (7.6%) ובכמות חלב הבקר (3.2%).

בכמות היצוא החקלאי חלה ירידה של 0.7%. שינויים בולטים: בכמות היצוא של זרעי גידולי שדה חלה עלייה של 29.4%, בכמות יצוא האבוקדו חלה עלייה של 19.9%, בכמות יצוא הגזר חלה עלייה של 19.2%, בכמות יצוא התמרים חלה עלייה של 15.1%, בכמות יצוא הקליפים חלה עלייה של 14.6% ובכמות יצוא המנגו חלה עלייה של 11.0%. בכמות יצוא הפרחים חלה ירידה של 24.8%, בכמות יצוא האשכוליות חלה ירידה של 21.7%, בכמות יצוא הפלפל חלה ירידה של 21.4% ובכמות יצוא הרימונים חלה ירידה של 15.1%.

40% מכלל ערך הייצור החקלאי נמכרו לשוק המקומי, 36% - לתעשייה, 15% - ליצוא ו-9% סופקו לתוצרת ביניים. בענף הגידולים הצמחיים 60% מערך התפוקה נמכרו לשוק המקומי, 25% - ליצוא, 9% - לתוצרת ביניים ו-6% סופקו לתעשייה. בענף בעלי החיים 80% מערך התוצרת הופנו לתעשייה, 12% - לשוק המקומי ו-8% - לתוצרת ביניים.

בערך התפוקה החקלאית המיועדת לשוק המקומי חלה ירידה של כ-2.1%. בכמות התפוקה לשוק המקומי חלה עלייה של 0.3%, ואילו מחירי התפוקה החקלאית לשוק המקומי ירדו ב-2.4%.

לוח א - שינויים בתפוקה החקלאית ובמחיר, כל שנה לעומת קודמתה (אחוזים), לפי יעדים

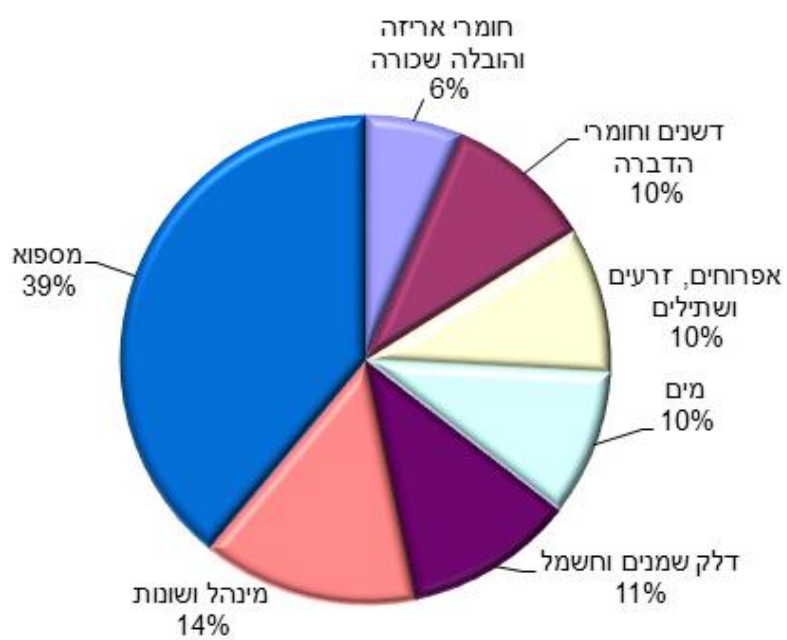
תוצרת ביניים ועודפים	יצוא	תעשייה	שוק מקומי	סך הכל	שנה	שינוי
-4.7	-11.7	-2.3	-3.4	-4.5	2015	אחוז שינוי כמותי
-4.3	0.2	6.8	8.2	5.2	2016	
2.5	-5.0	3.3	0.4	0.7	2017	
-0.2	-4.9	-3.7	-1.1	-3.0	2018	
-2.7	-0.7	2.0	0.3	0.5	2019	
-7.6	1.5	2.5	1.3	0.8	2015	אחוז שינוי במחיר
-3.0	2.9	-3.9	0.5	-1.1	2016	
1.3	5.3	-1.9	-3.3	-1.1	2017	
1.9	-2.1	2.9	10.0	4.8	2018	
5.6	4.5	-0.8	-2.4	-0.2	2019	

הרכב ערך התשומה הקנויה בשנת 2019 נותר דומה להרכב בשנים הקודמות, והרכיב העיקרי היה המספוא שהוא כ-39% מהתשומות החקלאיות (ללא בלאי). אחריו דורגו מינהל ושונות (ביטוח, ארגון, שירותים וטרינריים, הנה"ח ועוד) ודלק, שמנים וחשמל שהם 14% ו-11% מסך התשומה הקנויה ב-2019, בהתאמה.

במחירי התשומה הקנויה בחקלאות חלה עלייה קלה של 0.7%. העלייה העיקרית הייתה במחירי הרבייה – אפרוחים זרעים ושתילים (17.5%) ובחלפים ותיקונים חלה עלייה של 6.7%. לעומת זאת, במחירי הדלק, שמנים וחשמל חלה ירידה של 2.8%.

כמות המים שסופקו לחקלאות עלו ב-7.1%, כמות הדשנים והזבלים עלו ב-4.8% ומינהל ושונות עלו ב-2.3%. לעומת זאת, כמות הרבייה – אפרוחים זרעים ושתילים ירדו ב-17.0% ובכמות הדלק, שמנים וחשמל חלה ירידה של 3.9%.

תרשים 4 - ערך התשומה הקנויה בחקלאות (ללא בלאי)

סה"כ 16.6 מיליארד ש"ח

תפוקה חקלאית: תוצרת חקלאית (ליעדי שיווק מקומי, יצוא ותעשייה, וכן עודפים) שיוצרה במשך השנה (החקלאית או הקלנדרית), כולל תוצרת ששווקה לאחר תום אותה שנה. התפוקה החקלאית כוללת: תוצרת משווקת, צריכה עצמית במשק, שינוי באינוונטר חי, תוצרת ביניים והשקעות במטעים צעירים ובייעור.

תפוקה: ערך הייצור החקלאי (כולל תוצרת ביניים) בתוספת השקעה במטעים צעירים ובייעור. הנתונים כוללים את התפוקה שעיקר ייצורה (במיוחד האסיף) היה בשנה הנסקרת, גם אם הוחל בתהליך הייצור בשנה קודמת ושיווקה נעשה בשנים שלאחר מכן. נתוני פרי הדר כוללים את כל האסיף מאוגוסט-ספטמבר של שנה קודמת עד יולי-אוגוסט של השנה הנסקרת.

תקופת ההתייחסות: שנה קלנדרית, למעט הדורים שנתוניהם נאספים על פי שנה חקלאית (אוקטובר-ספטמבר).
צריכה מקומית: תוצרת חקלאית שהופנתה לצריכה ישירה של האוכלוסייה בישראל; כולל תוצרת הנצרכת בידי בעל המשק ומשפחתו וכולל תוצרת שהופנתה לרשות הפלסטינית
תעשייה מקומית: כוללת את כל התוצרת הטרייה המסופקת לתעשייה, לרבות תוצרת טרייה העוברת עיבוד תעשייתי.

יצוא חקלאי: תוצרת חקלאית טרייה המיוצאת למעשה באותה שנה. היצוא אינו כולל מכירות לרשות הפלסטינית.
תוצרת ביניים: סחורות ושירותים חקלאיים המשמשים תשומות בתהליך הייצור החקלאי, לא כולל שימוש בנכסים קבועים (פחת), לדוגמה שעורה המשמשת להזנת בעלי חיים. המידע על תוצרת זו כולל נתונים של השמדת תוצרת חקלאית ושל שינוי באינוונטר חי.

תפוקת בעלי חיים לבשר: הנתונים במשקל חי. נתוני השחיטות בבתי המטבחים מתקבלים מהשירותים הווטרינריים.

תשומה: סך כל החומרים והשירותים מענפים אחרים בישראל ומיבוא שנרכשו בידי החקלאים (התשומה הקנויה), תוצרת הביניים והפחת במחירי חידוש. ערך התשומה כולל את הבלאי ואינו כולל תמורה למשרות שכיר.

הכנסה שנובעת מחקלאות: הכנסתם של גורמי הייצור "הראשוניים" (עבודה והון) המועסקים בחקלאות. ההכנסה נאמדת על ידי הפחתת ערך התשומה מהערך של התפוקה החקלאית ושל הפיצויים והתקבולים הנוספים לענף. האומדנים המופיעים כאן של ההכנסה שמקורה בחקלאות שונים מאלה המופיעים בפרסומי חשבונאות לאומית, שבהם נוספות ההכנסות ממוסדות שלא למטרות רווח המגיעות לענף החקלאות.

פיצויים ותקבולים נוספים לענף: כלל ההעברות לענף (פרט לסובסידיות ליחידת תוצרת), כולל פיצויים מחברות הביטוח (כגון נזקי טבע), פיצויי בצורת, פיצויים עבור קיצוץ במים, השלמת שכר ותקבולים אחרים לענף (כגון הדברת מזיקים, פיצויים בגין מחלות ושנת שמיטה, סיוע בגין נזקי טבע). תקבולים אלו מתייחסים לשנה שבה הועברו לחקלאים.

תמורה למשרות שכיר (מונח קודם: "תמורה לעבודת שכירים"): סך ההוצאה לשכר ומשכורת והוצאות נלוות לשכר ומשכורת. אינה כוללת זקיפת שכר לעבודת בעלי המשקים. התמורה מבוססת על סדרות השכר כפי

שמתקבלות מסיכומים של דיווחי המעבידים למוסד לביטוח לאומי, כולל שכר העובדים אשר משולם באמצעות מינהל התשלומים של שירות התעסוקה, וכן תוספות של תנאים סוציאליים שהמעבידים משלמים.

מים: הנתונים מתקבלים מרשות המים המכינה סיכומים סטטיסטיים מדוחות חודשיים.